

Belső Róbert:

ÓBÁNYAI CSALÁDOK

kutatási lehetőségek
és módszerek

Mecseknádasd, 22.03.2025

Az előadás tervezett menete

1. Óbánya bemutatása

2. Óbánya rövid története

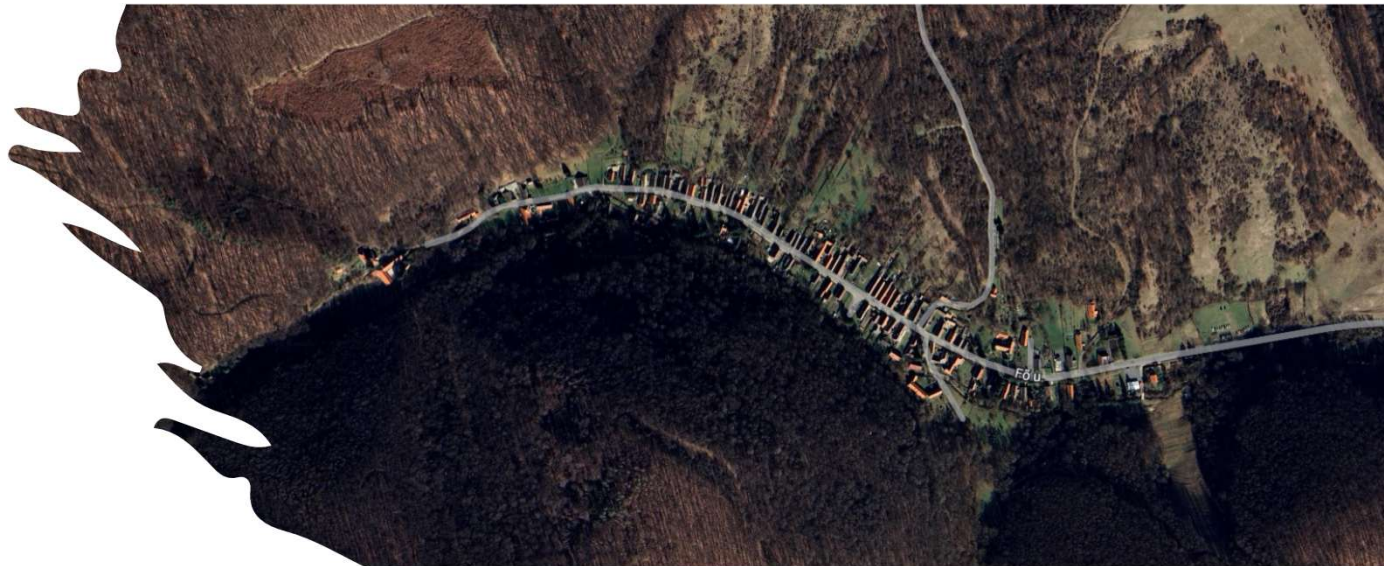
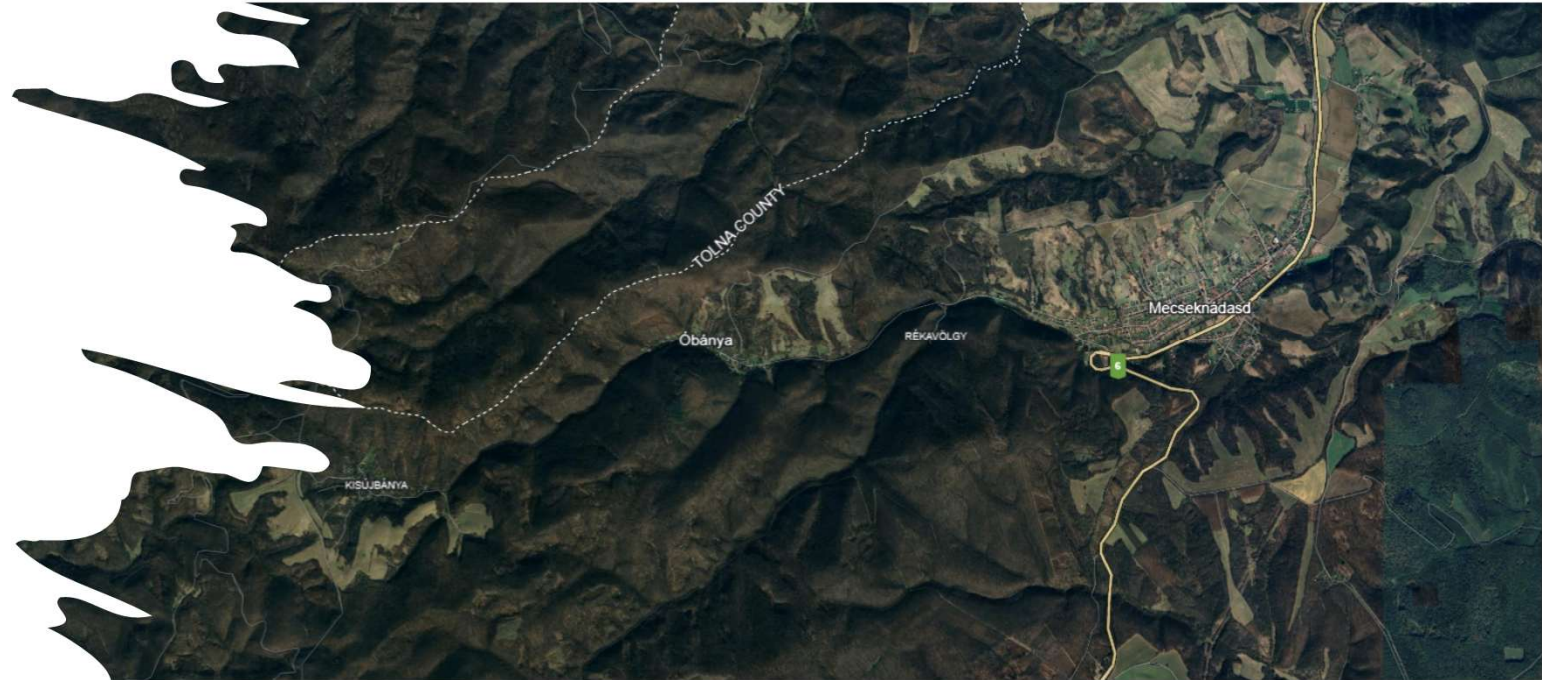
3. Óbányai családok, családnevek

4. Óbányai gyökereim

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

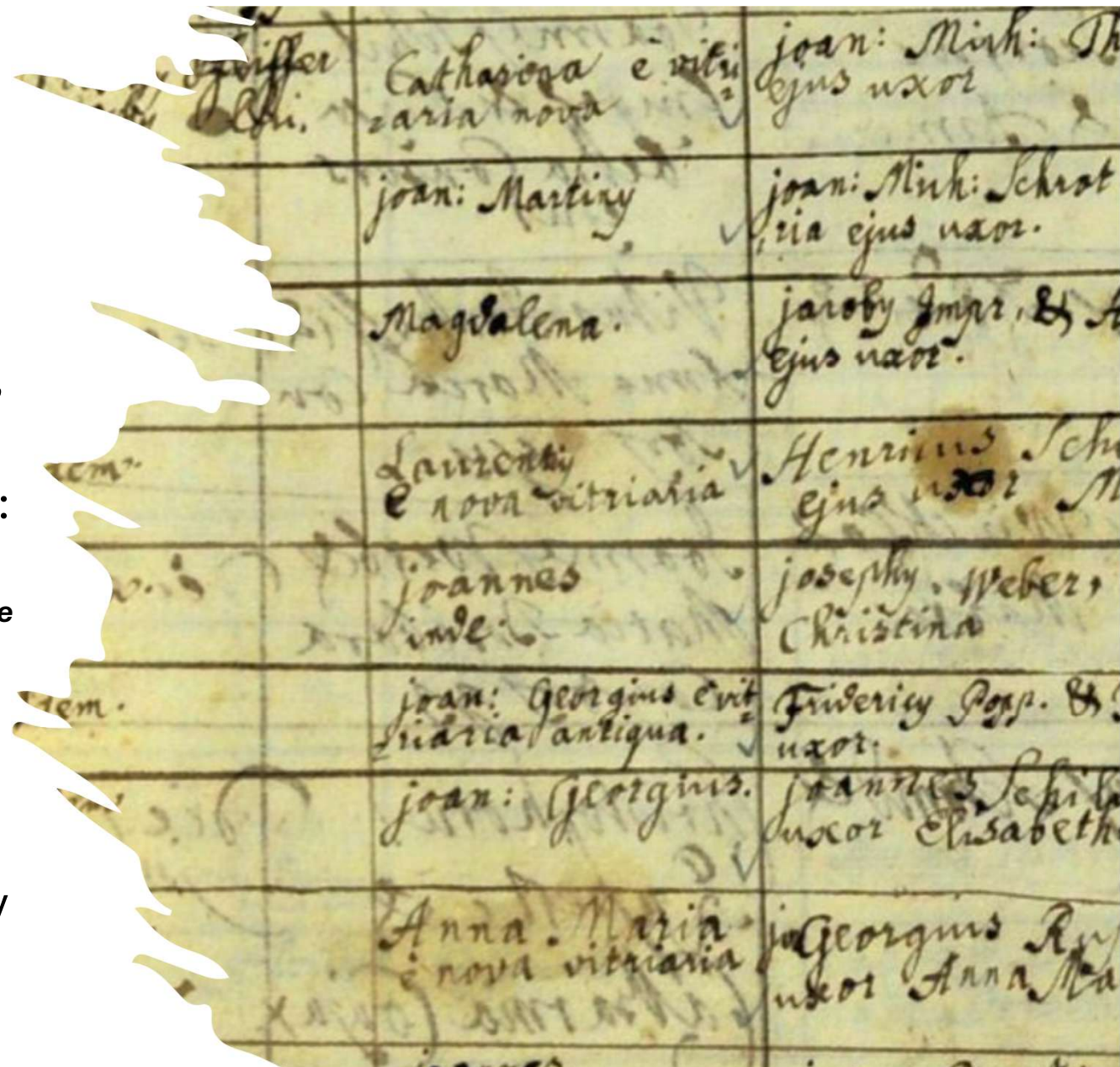
1. Óbánya bemutatása

- Elhelyezkedés
- Megközelíthetőség
- Lakosság
- Település szerkezet
- Település név

2. Óbánya rövid története

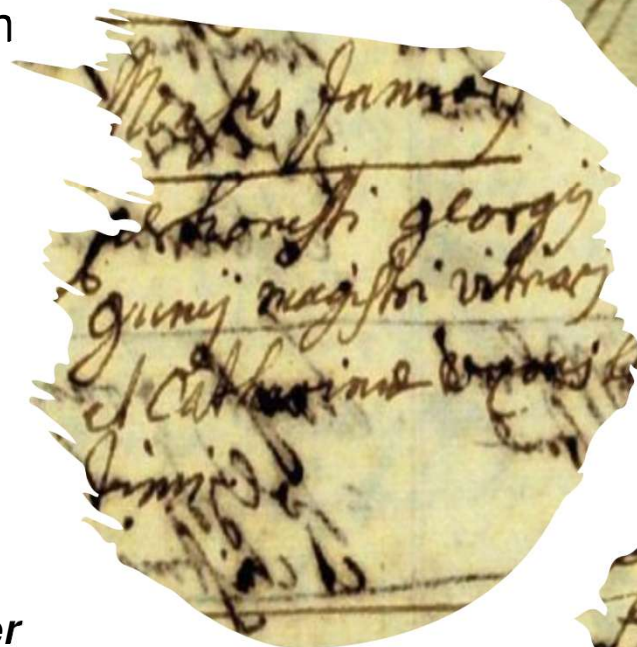
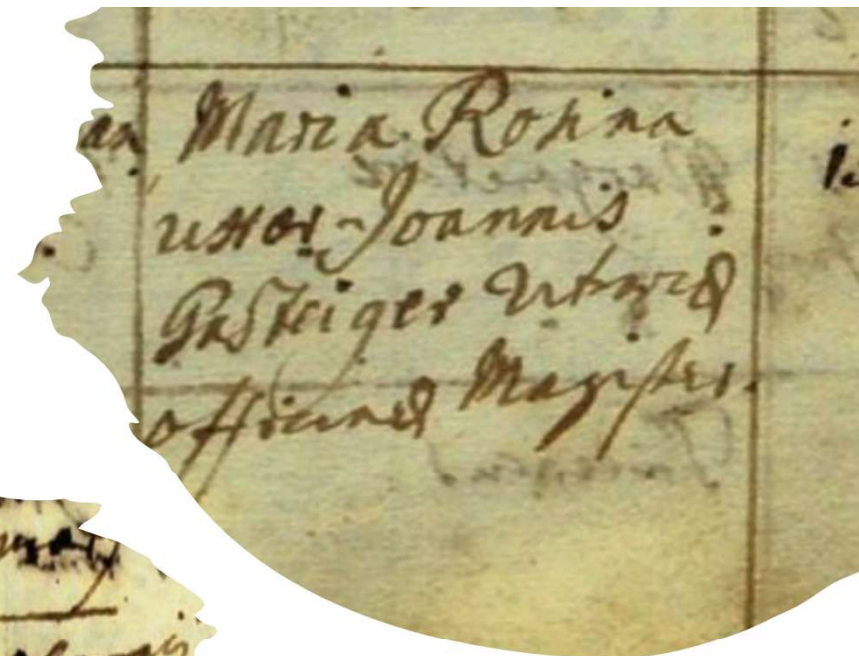
- 1761-ben megszűnik a termelés, 1762-ben Kisújbányán indul újra
- Települések megkülönböztetése:
Vitriaria Antiqua - Vitriaria Nova
Nádasder Glass Hütte - Hettényer Glass Hütte
Altglashütte - Neuglashütte
- Kisújbánya 1766-ig még Nádasd fiúája, utána Hosszúhetényé
- Üveghuta működése idején kb. 40 család élt a településen, nagy fluktuáció

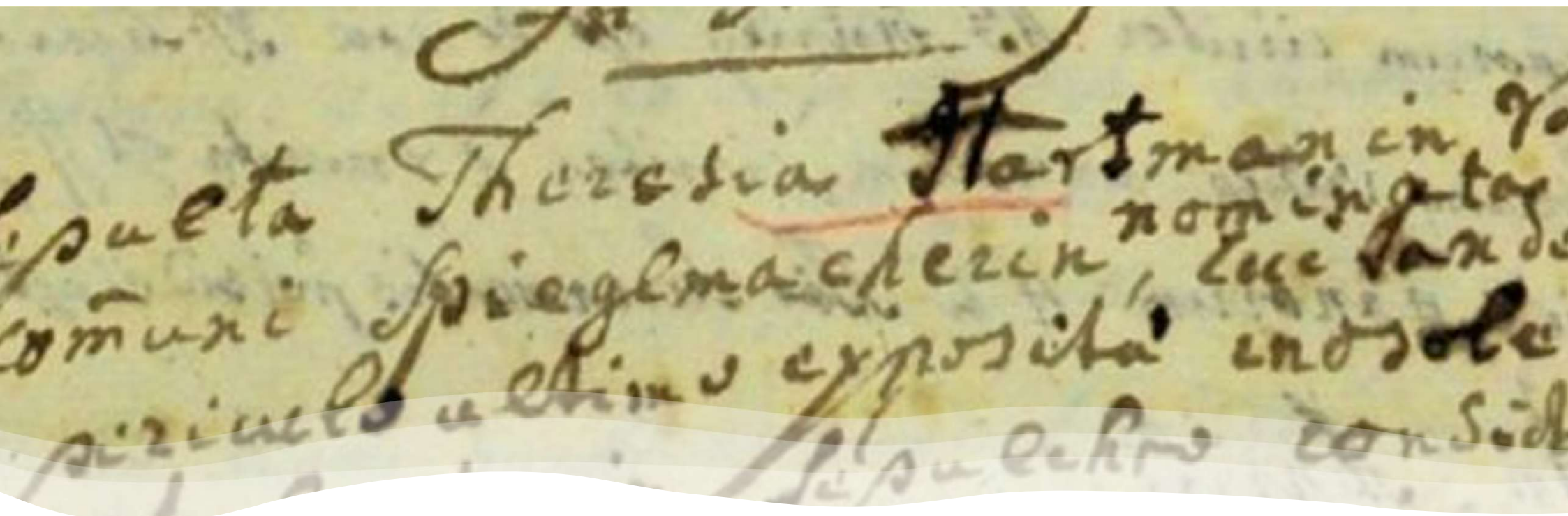

2. Óbánya rövid története

A korai időkben a településen élők mesterségére csak néhány helyen található utalás az anyakönyvekben

- Johann Georg Feichtinger, 1723
számtartó – scriba officina
- Georg Guny, 1724
hutamester – magister vitriarius
- Johann Gasteiger, 1734
hutamester – vitriaria officina magister

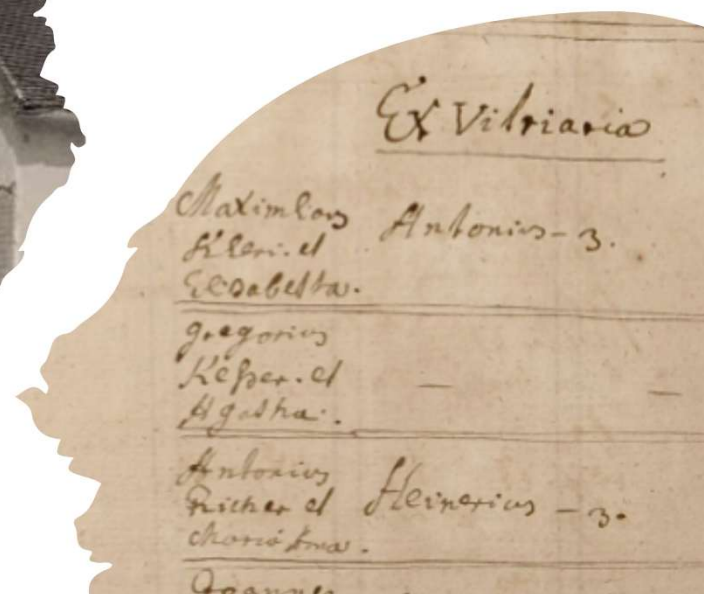

2. Óbánya rövid története

- Theresia Hartmannin, 1746 *tükörkészítő*
"witwe, 55 Jahre alt, von Beruf Spiegelmacherin, sie erkrankte, die Spiegel ihres Lebens zerbrachen und die Stücke fielen ins Grab" (Hengl)

2. Óbánya rövid története

- 1762-től kicserélődik a lakosság, ekkortól házas zsellérek lakják
- 1768-es az egyházi léleköszeírásban még Vittrariaként szerepel, Nádasd részeként
- 1773-tól van saját temetője
- 1774-ben megjelenik az anyakönyvben az Óbánya kifejezés
- 1778-ban már önálló településként jelenik meg az összeírásban
- 1850-ben elkészül a templom

2. Óbánya rövid története

- 19. századtól jelentős a fazekasság
1833-1850 - 17 fő
1851-1900 - 30 fő
1900-1951 - 32 fő
- II. világháború után - lakosság kb. 400 fő

2. Óbánya rövid története

- 1952-53 – “4 élet 1 életért”
Kovács János helyi tanácselnök
Breitenbach Lajos
Heim József
Tichy György
Koncz László Miklós
- 1975-ben elkészül az aszfaltozott bekötőút
- 2001-től újra hutzlrad gurítás

a halálozás helye: <i>Budapest V.</i>	családi és utóneve: <i>Tichy György</i>	születési helye: <i>Óbánya</i>	házastársának családi és utóneve: <i>ismeretlen</i>
a halálozás ideje: <i>1953</i> év <i>márc.</i> hó <i>3.</i> nap	neme: <i>férfi</i> családi állapota: <i>ismeretlen</i> foglalkozása: <i>ismeretlen</i> lakóhelye: <i>ismeretlen</i>	születési ideje: <i>1898</i> év <i>ismeretlen</i> hó <i>ismeretlen</i> nap szüleinek családi és utóneve: <i>ismeretlen</i> lakóhelye: <i>ismeretlen</i>	házasságkötésének helye: <i>ismeretlen</i> házasságkötésének éve: <i>ismeretlen</i>
a halálozás helye:	családi és utóneve:	születési helye:	házastársának családi és utóneve:

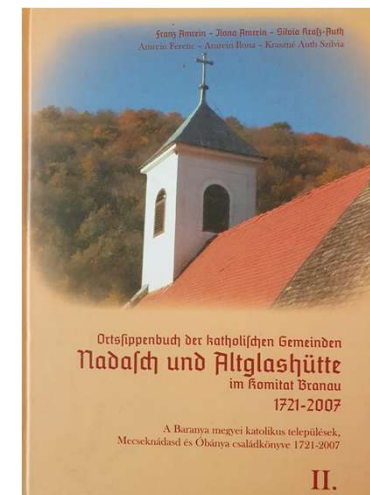
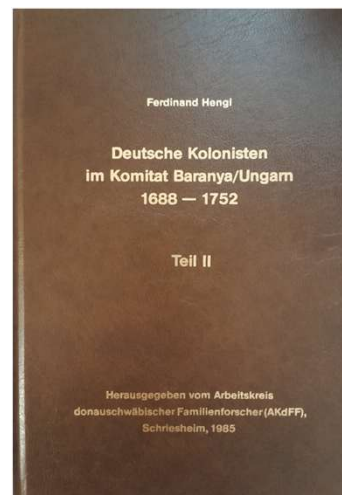
a halálozás helye: <i>Budapest V.</i>	családi és utóneve: <i>Koncz László</i>	születési helye: <i>Pécs</i>	házastársának családi és utóneve: <i>ismeretlen</i>
a halálozás ideje: <i>1953</i> év <i>márc.</i> hó <i>3.</i> nap	neme: <i>férfi</i> családi állapota: <i>ismeretlen</i> foglalkozása: <i>ismeretlen</i> lakóhelye: <i>ismeretlen</i>	születési ideje: <i>1915</i> év <i>ismeretlen</i> hó <i>ismeretlen</i> nap szüleinek családi és utóneve: <i>ismeretlen</i> lakóhelye: <i>ismeretlen</i>	házasságkötésének helye: <i>ismeretlen</i> házasságkötésének éve: <i>ismeretlen</i>
a halálozás helye:	családi és utóneve:	születési helye:	házastársának családi és utóneve:

3. Óbányai családok, családnevek

Felhasznált források

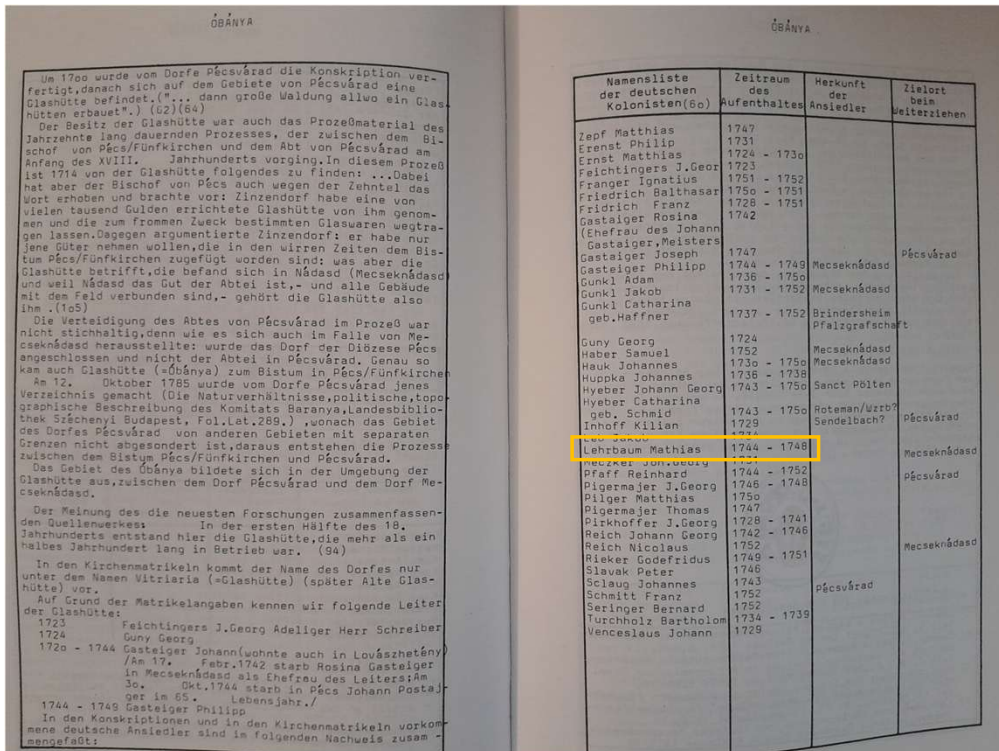
- Korai időszak - Ferdinand Hengl: Deutsche Kolonisten im Komitat Baranya /Ungarn 1688-1752 - 37 család
- 1768-es egyházi lélekösszeírás (Vitriaria) – 22 család
- 1778-es püspöki javak összeírása (Óbánya) – 34 család
- 1801-es püspöki javak összeírása (Óbánya) – 41 család
- 1828-as országos összeírás – 45 család
- 1864-es kataszteri térkép – 60 ház
- Mecseknádasd és Óbánya családkönyve – kb. 49000 anyakönyvi bejegyzés feldolgozása

Kép forrása: Arcanum Térképek

3. Óbánya családok, családnevek

Családnevek a település korai időszakából

Kutatási nehézségek a korai időszakra vonatkozóan:

- Historia Domus utólag lett megírva 1777-ben (Vizer János Bálint)
- A hutában dolgozó családok nem szerepelnek adóösszeírásokban
- Ki óbányai? Ki dolgozik a hutában?

Ferdinand Hengl: adatok 1752-ig

Adatok ellenőrzése, kiegészítése

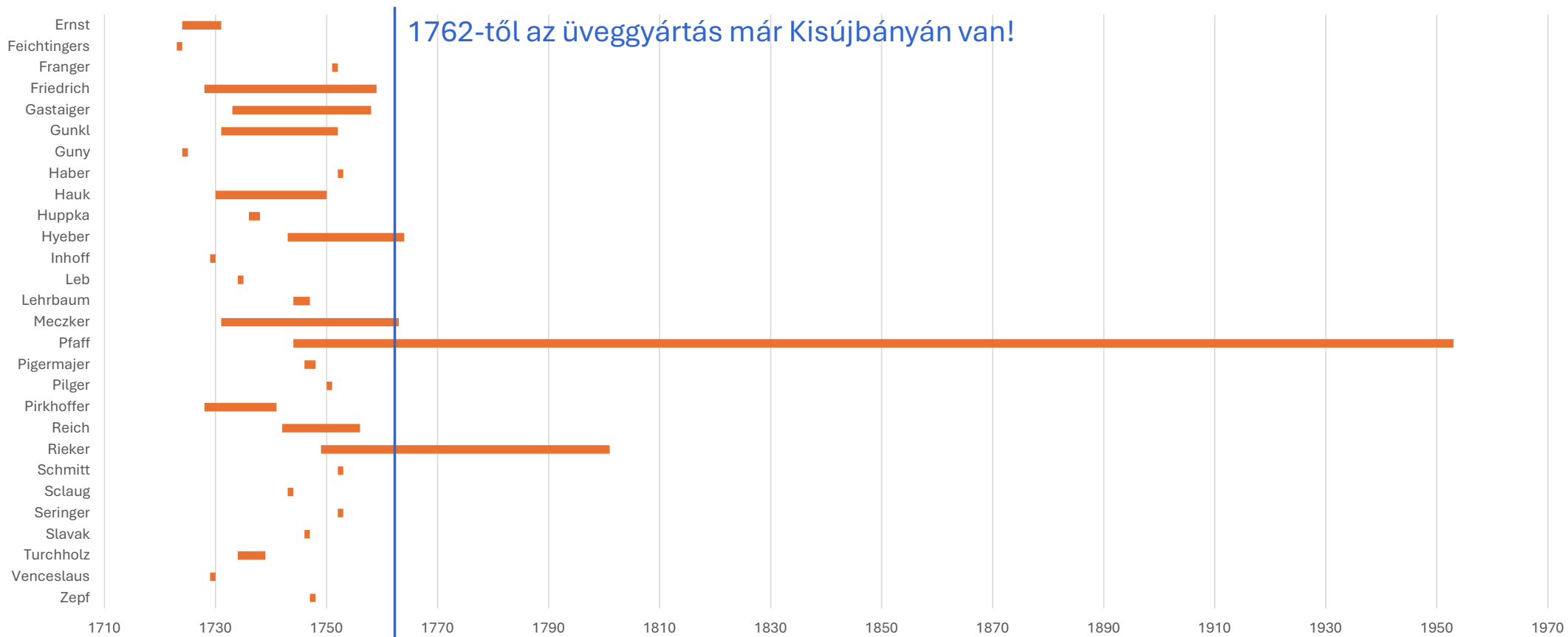
Amrein-Amrein-Krasz-Auth: családkönyv

4271	Lehn Johann Georg			
oo	Gungl Katharina			
K:	01 Apollonia	2293	20.01.1743	19.01.1771
	02 Johann Georg		21.11.1771	12.01.1796
	03 Georg		17.04.1773	
	04 Johann		11.06.1774	
			29.10.1776 (Öb)	
EB: Unterberger Franz, Ulrich Johann; KP,KB: 1.: Dittrich Johann Georg, N. Apollonia; Mann: Jelinek Jakob; 2.: Dittrich Johann Georg, N. Apollonia; 3.: Dittrich Johann Georg, N. Apollonia; 4.: Lapacher Johann;				
4272	Lehrbaum Mathias		um 1699	20.02.1747 (Öb)
oo	N. Katharina		um 1698	09.11.1748 (Öb)
K:	01 Maria Barbara		02.05.1744 (Öb)	28.01.1748 (Öb)
KP,KB: Krenert Johann, N. Maria Barbara;				
4273	Lehrmann Franz			
oo	N. N.			
K:	01 Rosina		um 1760	24.12.1766
4274	Lechner Tibor			11.02.1965 (Pé)

Képek forrása: Hengl, Amrein-Amrein-Krasz-Auth

3. Óbányai családok, családnevek

Családnevek a település korai időszakából

Ábra: saját szerkesztés

3. Óbányai családok, családnevek

Családnevek a település korai időszakából

Honnan jöttek? Hová tűntek?

Hengl:

- az anyakönyvek alapján dolgozott (születés/házasság/halál, esetleg foglalkozás)
- néhány esetben említi a származást és a tovább költözést
- honnan: Mecseknádasd, Pécsvárad, **Brindersheim (Pfalz)**, Sank Pölten, **Roteman (Würzburg)**, Sendelbach
- hova: Mecseknádasd, Pécsvárad

Beindersheim

Rothemann (Fulda)

Újabb kutatási eredmények:

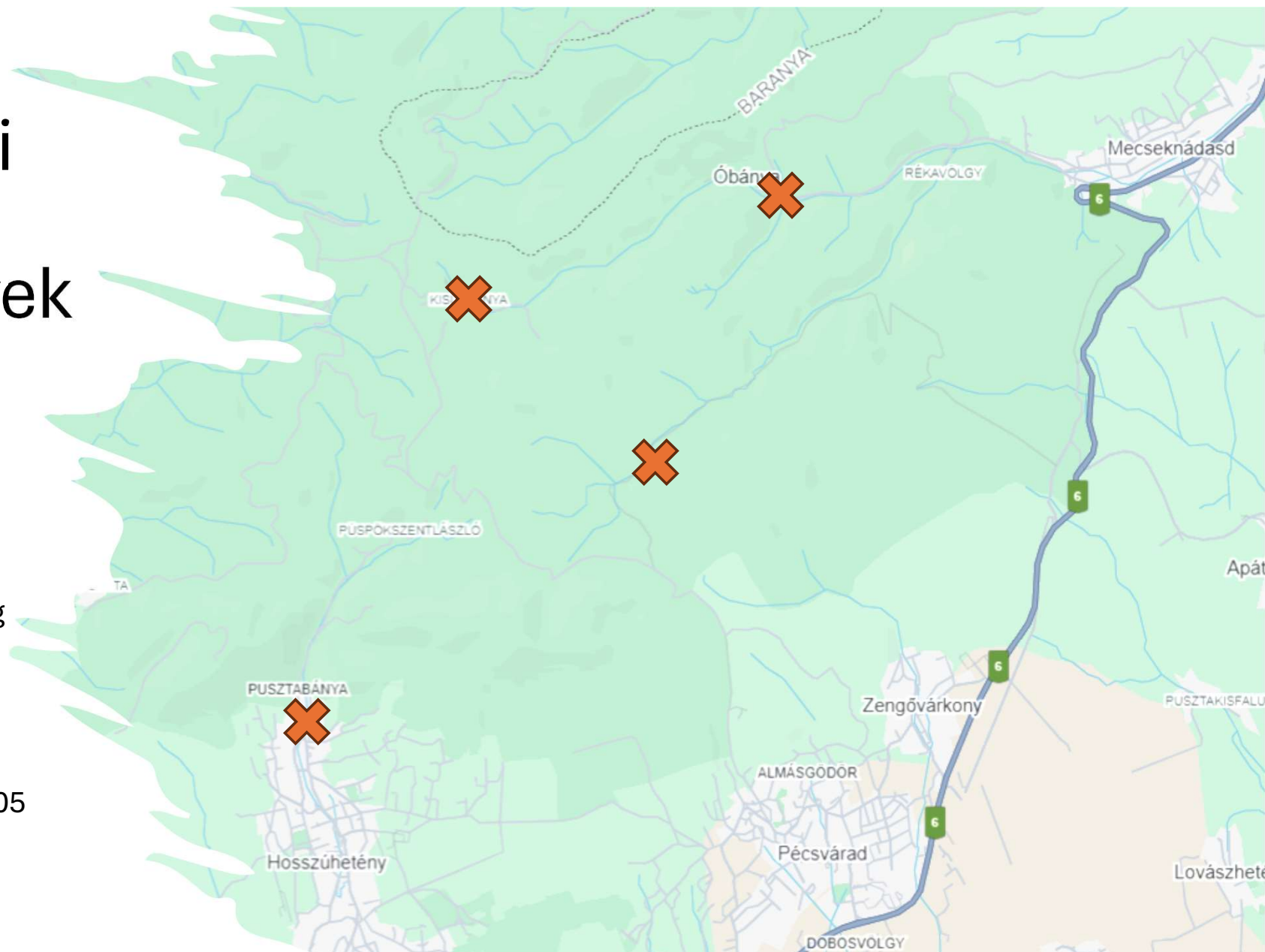
- Továbbköltözés: pl. Pécsváradra, Mágocsra, Magyarországra
- Az üveghuta speciális üzem!

3. Óbányai családok, családnevek

Kelet-mecseki üveghuták

Pécsváradi Apátság:
Réka-völgy – kb. 1701-ig

Pécsi Püspökség:
Óbánya – 1711/12-1761
Kisújbánya – 1762-1784
Pusztabánya – 1784-1805

3. Óbányai családok, családnevek

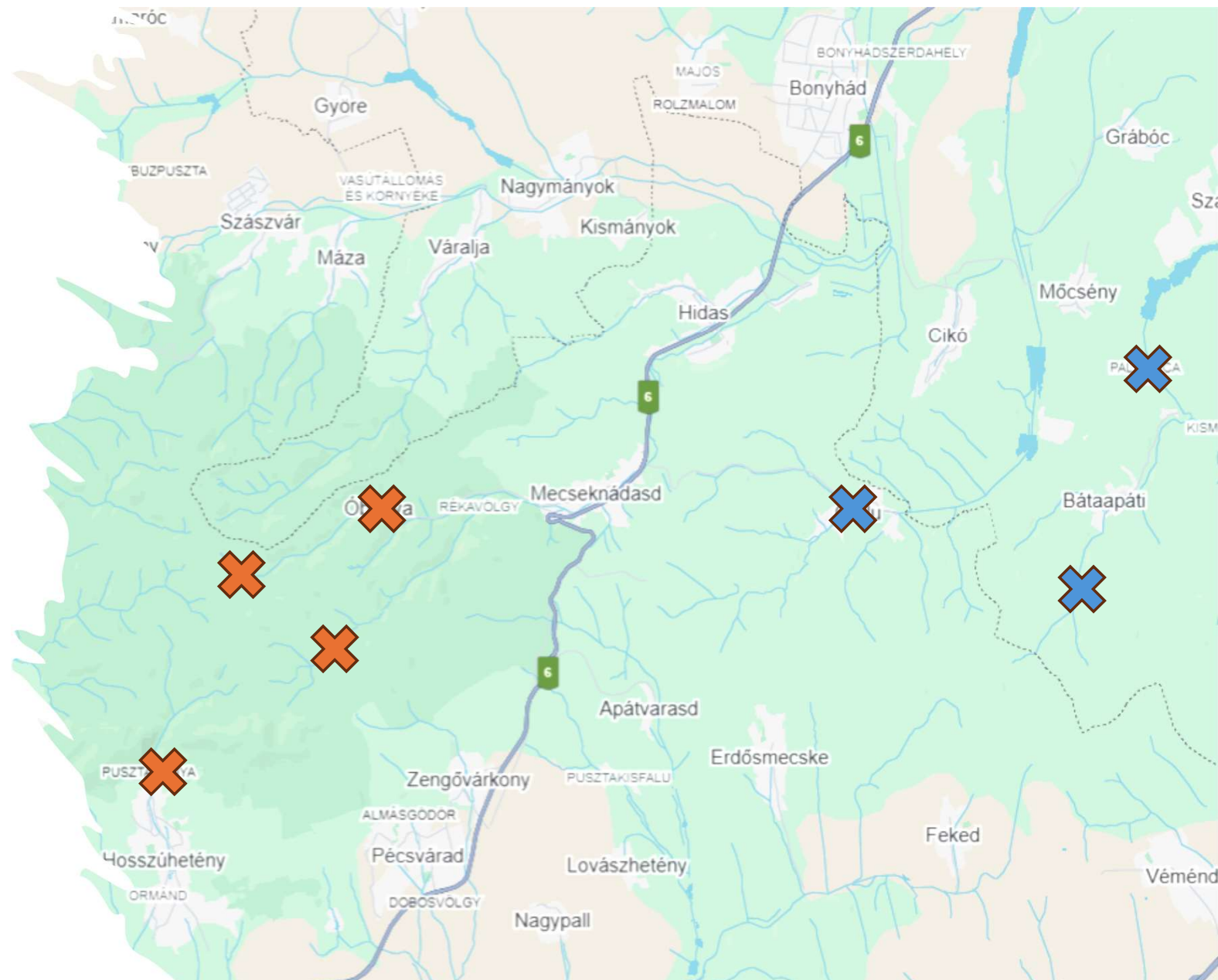
Konkurencia!

Geresdi-dombság: üveghuták az 1750- és 1760-as években

Kliegl-család: Palatinca
Perczel-család: Ófalu
Mercy-uradalom: Bátaapáti

Később: Zselic

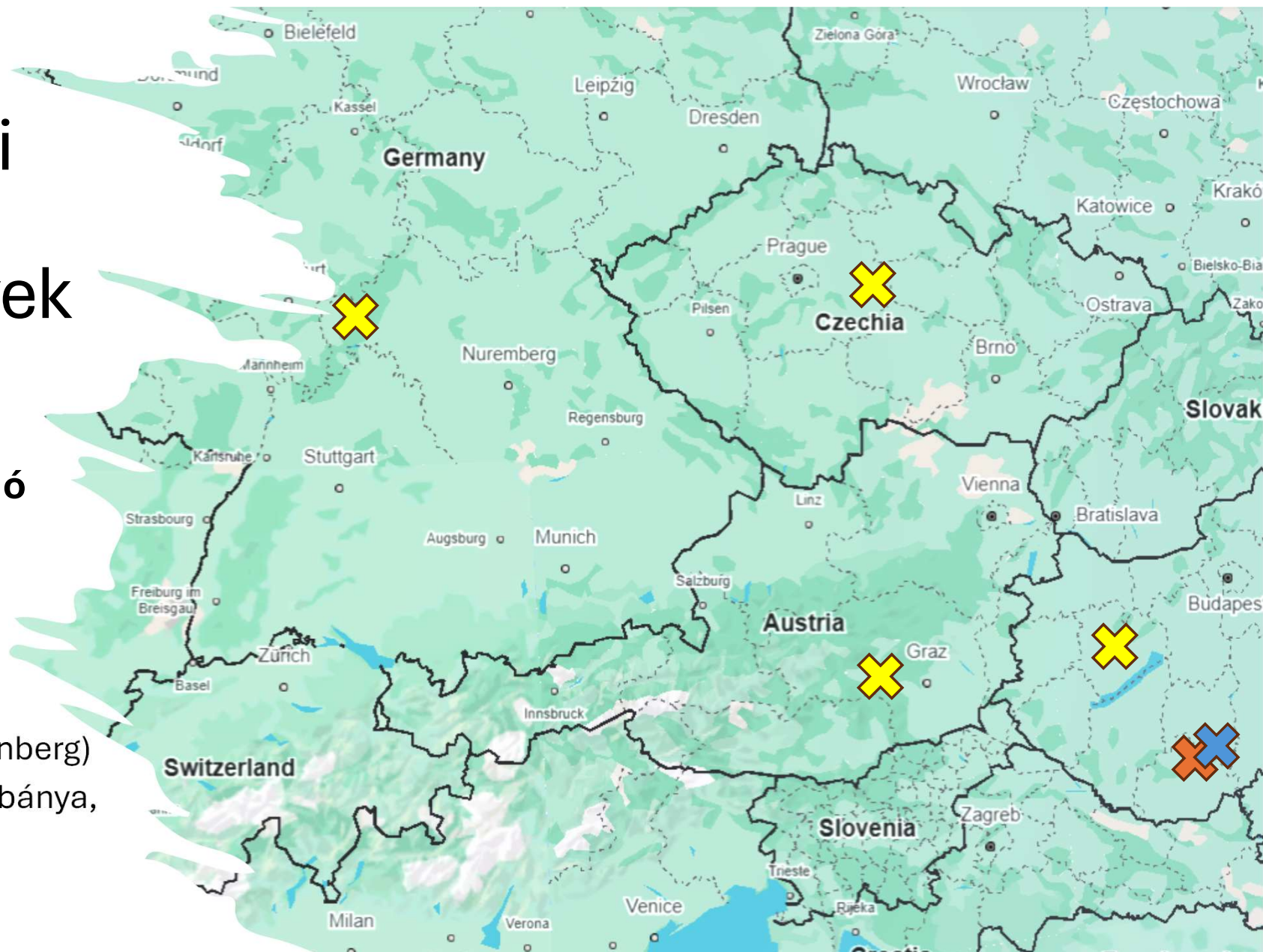
Bakóca, Somogyhárság

3. Óbányai családok, családnevek

Egyéb kapcsolódó üveghuták

- Spessart vidék
- Kutná Hora (Kuttenberg)
- Városlőd – Németbánya, Csehbánya
- Salla

3. Óbányai családok, családnevek

Kunckel, Imhof, Englert, Ernst, Weigand - 15. századtól kiterjedt hutamester es üvegfüvő családok a Spessart vidéken

Guny – Salla, Réka-völgy, Óbánya

Gasteiger – Óbánya, Kisújbánya, Németbánya, Palatinca, (Salla – Gaisegger, Köflach - Gasteiger)

Friedrich, Hyber – Óbánya, Kisújbánya

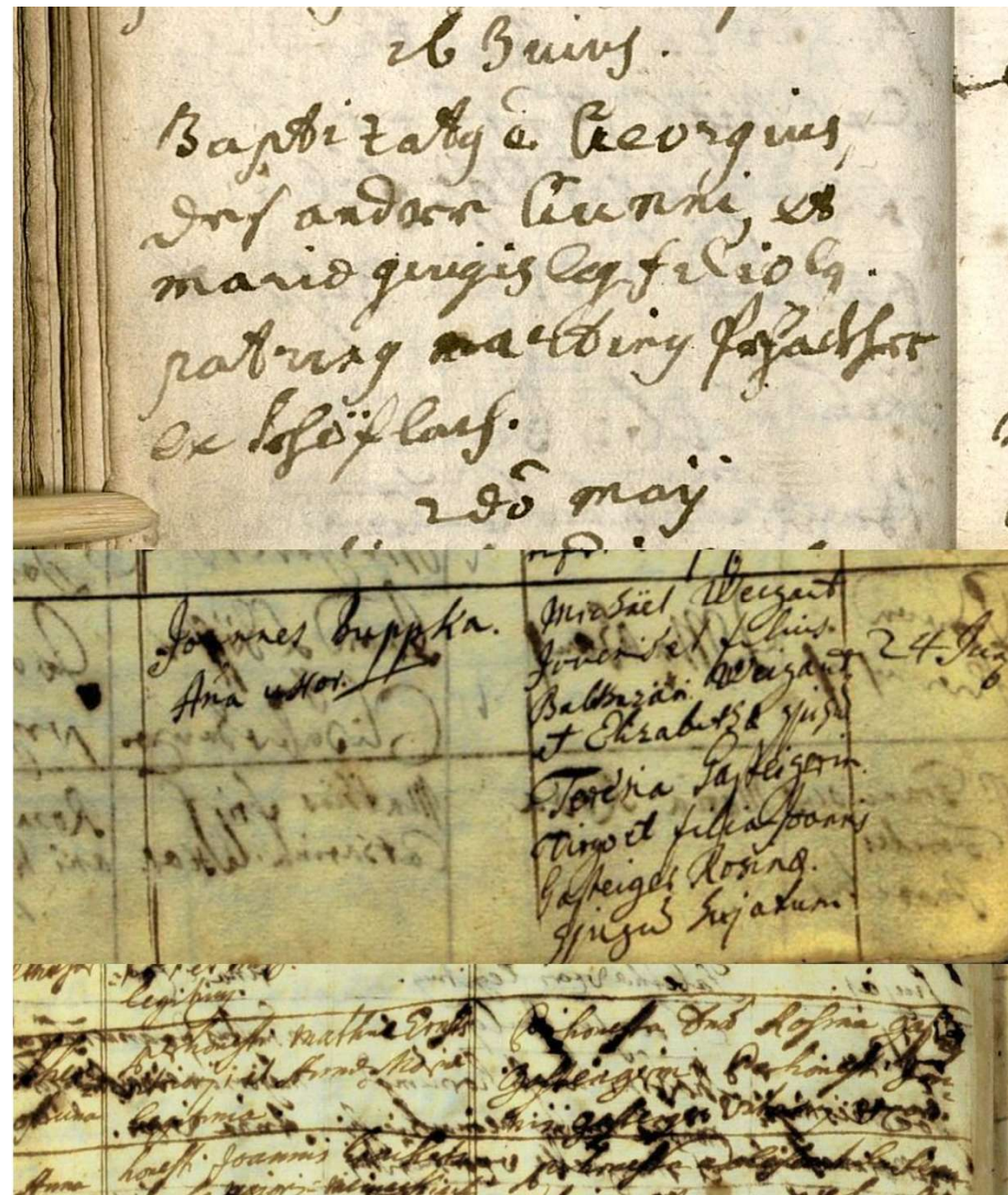
Tagwerker – Kisújbánya, Óbánya

Friedsam – Ófalu, Óbánya

Adler – Kutná Hora, Kisújbánya, Csehbánya

Weigand – Óbánya, Palatinca

Rokoni-komasági kapcsolatok vezetők/munkások/konkurenszek között:
Philipp Gasteiger veje Josef Adler

3. Óbányai családok, családnevek

Családnevek az üveghuta felszámolása után

Kik jöttek helyettük?

3. Óbányai családok, családnevek

Családnevek az üveghuta felszámolása után

1688-1752

Pfaff

1768

Paffin
Houder
Wognether
Herget

1778

Pfaff
Hauer
Wagender
Hergeth
Deumel
Fridsam
Hoffmann
Borhau

1801

Pfaff
Hauer
Vaganeder
Hergith
Deiml
Fritsam
Hoffmann
Borhau
Preisenberger
Miller
Ulrich
Kaufmann
Neupauer

1828

Hauer
Vagender
Hergert
Taiml
Fridszam
Hofman
Preisendaj
Müller
Ulrich
Kaufmann
Neubauer
Schiflai, Schifner
Schlapp

1864

Hauer
Wagneder
Hergert
Teimel
Friedsam
Hoffmann
Porhau
Preisendörfer
Müller
Ulrich
Kaufmann
Neubauer
Schiffler
Schlapp
Heim

Hengl + összeírások + kataszteri térkép

3. Óbányai családok, családnevek

Családnevek az üveghuta felszámolása után

1688-1752

Pfaff

1768

Paffin
Houder
Wognether
Herget

1778

Pfaff
Hauer
Wagender
Hergeth
Deumel
Fridsam
Hoffmann
Borhau

1801

Pfaff
Hauer
Vaganeder
Hergith
Deiml
Fritsam
Hoffmann
Borhau
Preisenberger
Miller
Ulrich
Kaufmann
Neupauer

1828

Pfaff
Hauer
Vagender
Hergert
Taiml
Fridszam
Hofman
Borhau
Preisendaj
Müller
Ulrich
Kaufmann
Neubauer
Schiflai, Schifner
Schlapp
Heim

1864

Pfaff
Hauer
Wagneder
Hergert
Teimel
Fridsam
Hoffmann
Porhau
Preisendörfer
Müller
Ulrich
Kaufmann
Neubauer
Schiffler
Schlapp
Heim

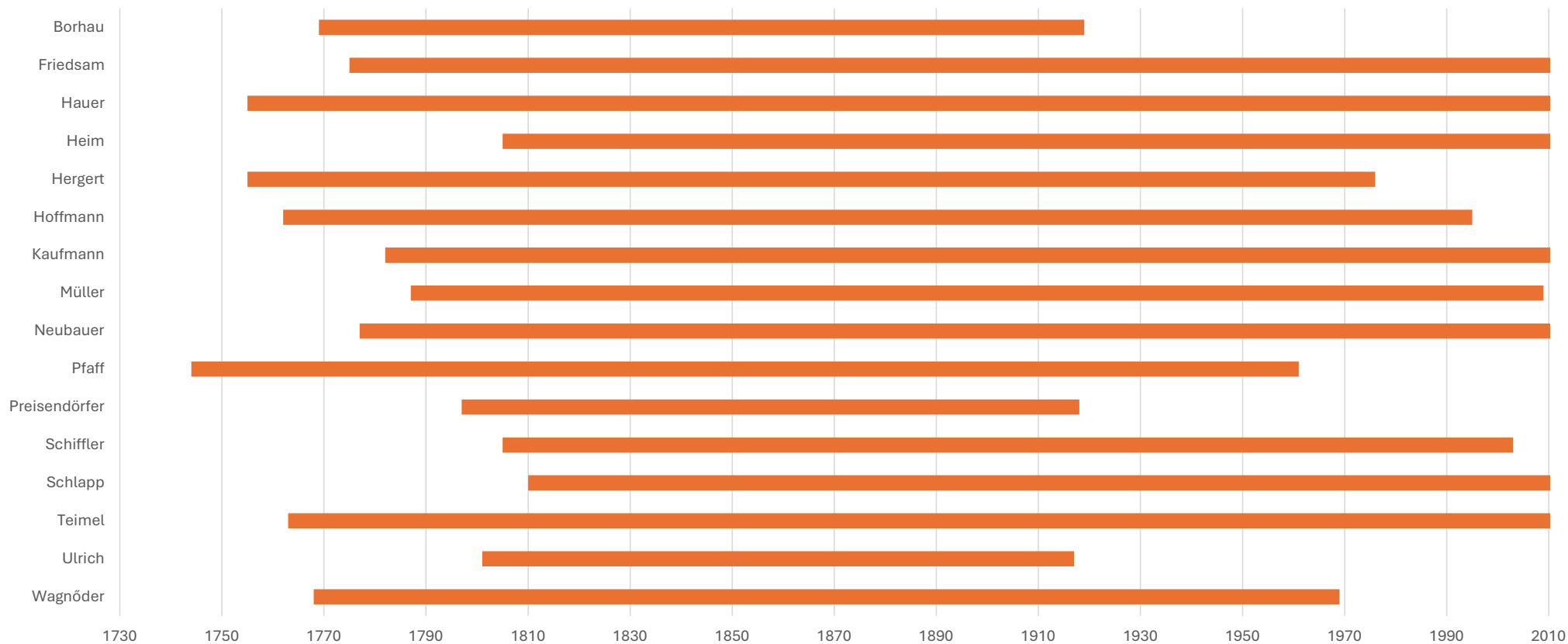
Hengl + összeírások + kataszteri térkép

↓
Adatok ellenőrzése, kiegészítése

↓
Amrein-Amrein-Krasz-Auth: családkönyv

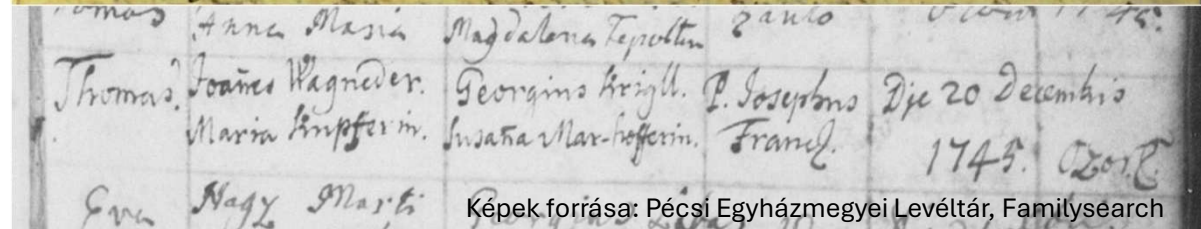
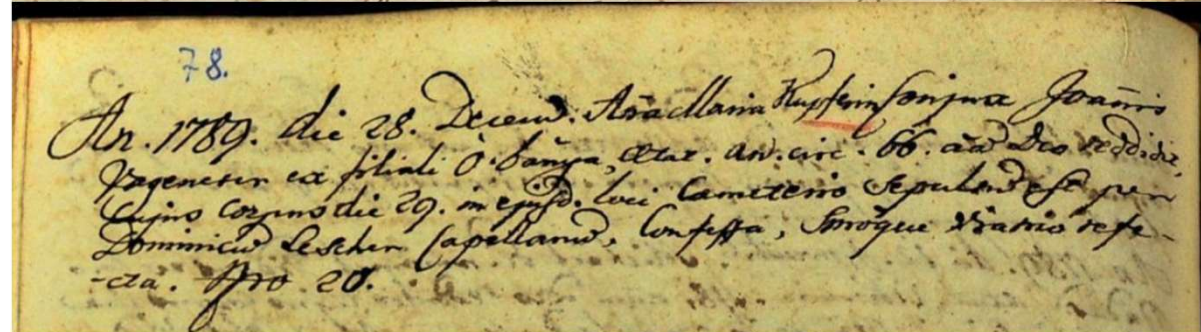
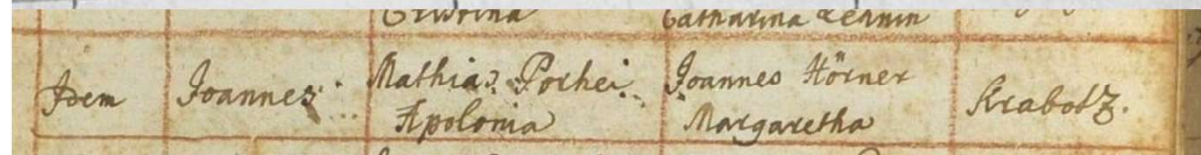
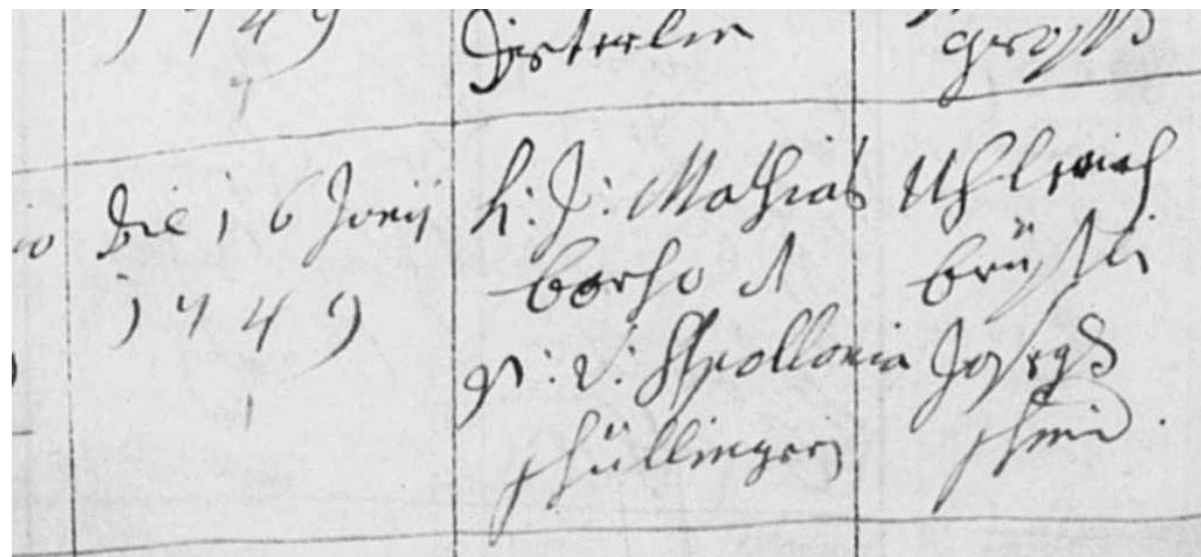
3. Óbányai családok, családnevek

Családnevek az üveghuta felszámolása után

3. Óbányai családok, családnevek

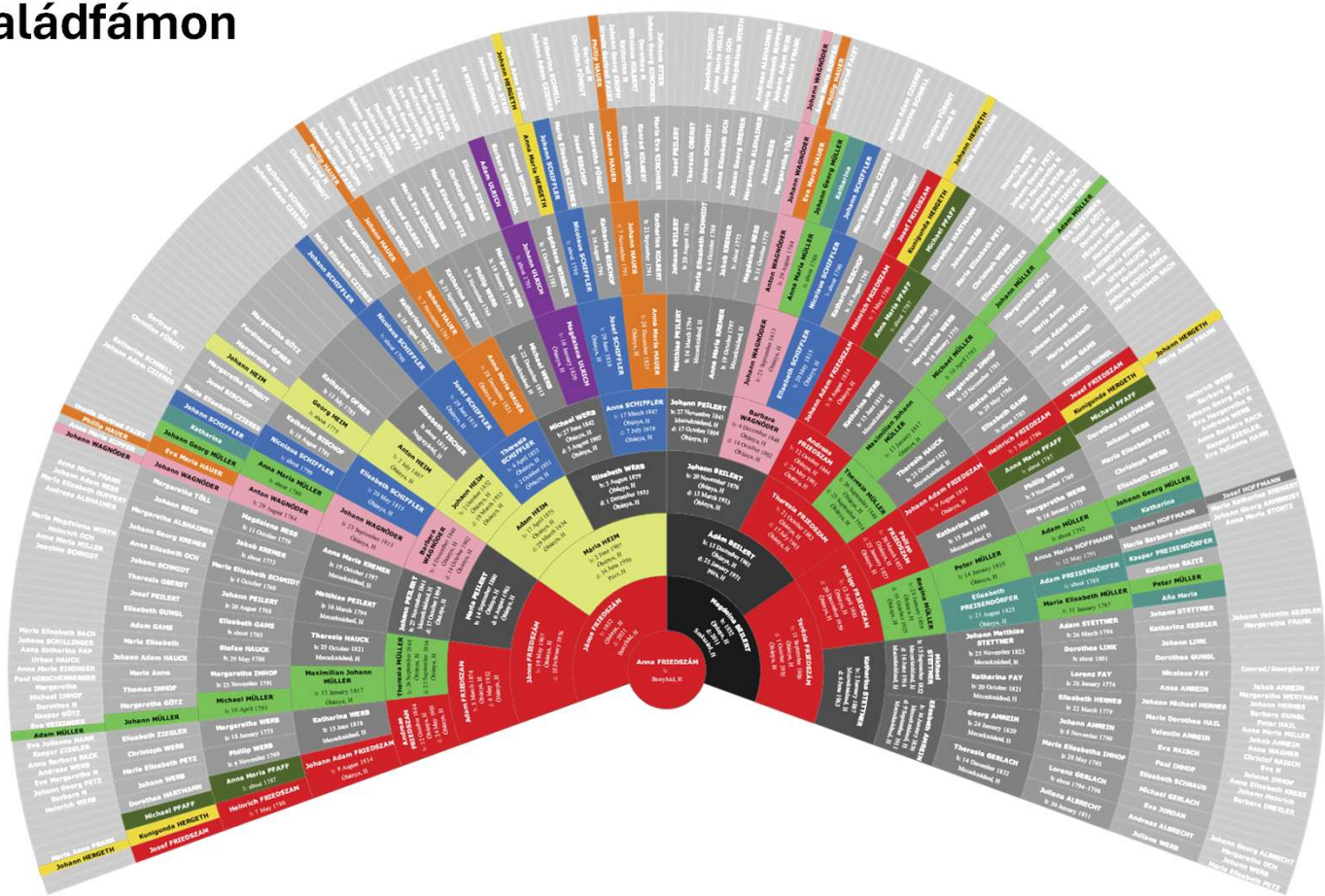
Friedsam	Ófalu, ?
Hauer	Soroksár, Schapbach
Heim	Wartmannsroth
Hergeth	?
Hoffmann	?
Kaufmann	?
Müller	?
Neubauer	?
Pfaff	?
Porhau	Grábóc, Oberwolfach
Preisendörfer	Obersinn?
Schiffler	?
Schlapp	Nádasd, ?
Teimel	?
Ulrich	?
Wagnöder	Nagymányok, Ozora, ?

Képek forrása: Pécsi Egyházmegyei Levéltár, Familysearch

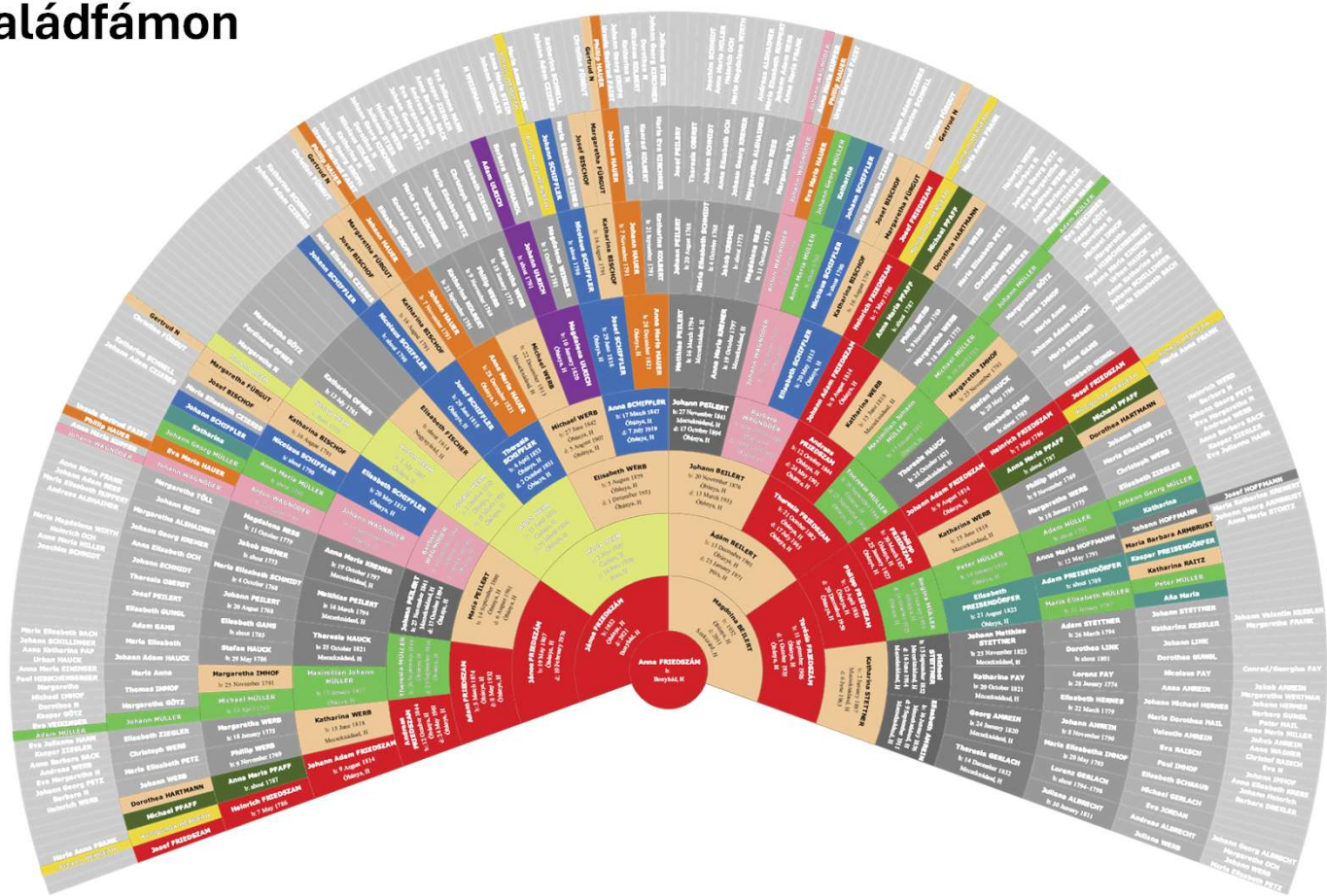
4. Óbányai gyökereim

Óbányai családnevek a családfámon

4. Óbányai gyökereim

Óbányai családnevek a családfámon

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

Friedsam
Hauer
Heim
Hergeth
Hoffmann
Müller
Pfaff
Preisendörfer
Schiffler
Ulrich
Wagnöder

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

Ádám Friedszám (1874-1932)

Friedsam
Hauer
Heim
Hergeth
Hoffmann
Müller
Pfaff
Preisendörfer
Schiffler
Ulrich
Wagnöder

Első világháborús kitüntetések

- O1 – nagy ezüst vitézségi érem
- O2 – kis ezüst vitézségi érem
- OB – bronz vitézségi érem

Név: Friedsam Ádám

Rendfokozat: nyf.

Csapatost m. kit. 19. nyf. prág. gyal. husz. ezred. tűz.

Szül. és sorozási év: 1874-1899

Ill. hely: Obanya

Arcok. kép szám: 31

Küant. j. j. OB

Levéltári szám: 51502/148

Miért kaphatják?

„az ellenséggel szembeni kimagasló tettek”

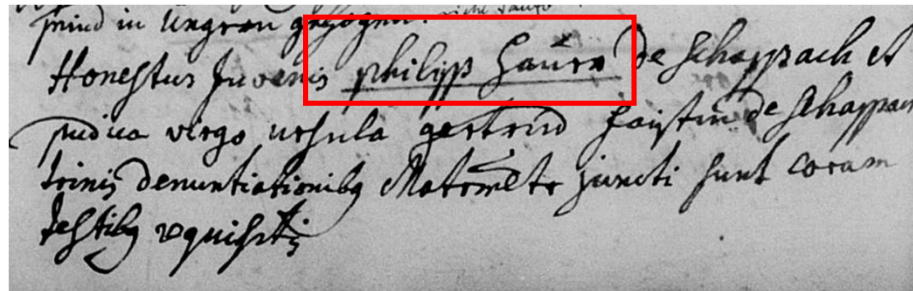
5. Kutatási eredmények, lehetőségek

Philipp Hauer (1729-1793)

Friedsam
Hauer
Heim
Hergeth
Hoffmann
Müller
Pfaff
Preisendörfer
Schiffler
Ulrich
Wagnöder

Stefan Stader: Sammelwerk donauschwäbischer Kolonisten

18763 **Hauer ("Hawer") Paul**, led, v Schapbach, swv
Freudenstadt, oo Urs Gertrud Faist, v Schapbach, 1752 n
Ung. - Qu: (62) HaSöS S 223/1343

Csak tagoknak elérhető

Az alábbi oldalak csak az egyesület tagjai számára elérhetők. A megtekintéshez szükséges a tagdíj megfizetése.

[Könyvlista](#)

[Tagjegyzék](#)

[AkFF adatbázis regisztrációhoz segédlet](#)

[DGD - Donauschwäbische Genealogie-Datenbank](#)

[Korábbi találkozók](#)

[Az AKuFF 20. jubileumi találkozója - 2021. augusztus 29.](#)

Der Arbeitskreis donauschwäbischer Familienforscher e.V. (AKdFF) stellt sich vor

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

- kiegészítő információk
- nincs indexelve
- körzet es sorozás éve szerinti lebontás

Johann Heim (1852-1935) és Adam Heim (1875-1934)

- Friedsam
- Hauer
- Heim**
- Hergeth
- Hoffmann
- Müller
- Pfaff
- Preisendörfer
- Schiffler
- Ulrich
- Wagnöder

Katonaállítási lajstromok (1873 és 1896, Pécsváradi körzet)

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	
1873	1873	Nischof	1852	Magyar	1.1	Heim	1873	1873	1873	1873	1873	1873	1873	1873	1873	1873	1873	1873	1873	1873	31
1896	1896	Heim	1875	Magyar	1.1	Heim	1896	1896	1896	1896	1896	1896	1896	1896	1896	1896	1896	1896	1896	1896	31

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

Barbara Hergeth (1888-1976)

Friedsam

Hauer

Heim

Hergeth

Hoffmann

Müller

Pfaff

Preisendörfer

Schiffler

Ulrich

Wagnöder

Családi fotóalbumok

die Herkets Krosmuttr

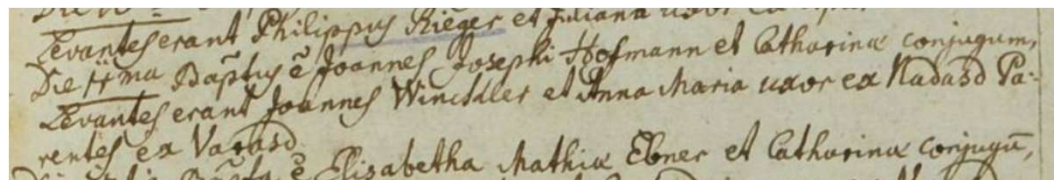
- Mindennapi élet
- Viselet
- Eszközök
- Szokások
- Falukép
- Természet
- Családi történetek

Kép forrása: Családi fotóalbum

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

Johann Hofmann (1739-1797)

Friedsam
Hauer
Heim
Hergeth
Hoffmann
Müller
Pfaff
Preisendörfer
Schiffler
Ulrich
Wagnöder

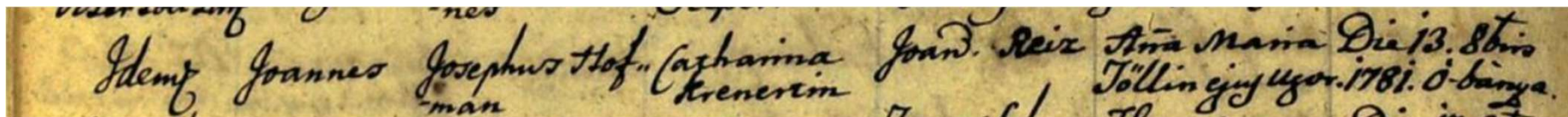
Anyakönyvi kutatás

Első betelepülők között a huta megszűnése után - 1762

- 16 gyerek, ebből 2 ikerpár (egy feleségtől)
- 9 korán elhunyt, 3 házasodott, 4 esetében nincs további feljegyzés
- Az összes gyermek a keresztszülő nevét kapta
- 4 Johann, 2 Barbara, 2 Maria Margaretha, 2 Maria Barbara
- Johann *11.11.1764, Johann *05.08.1774, Johann *30.08.1776, Johann *13.10.1781

Capell	Joannes	Joseph Hofmann	Joan Runkel	30ma
	ex Banya	Catharina	Celebs.	

Idem.	Joannes	Joseph Hofmann	Joannes	eadem.
	ex Banya	Catharina	Runkel	

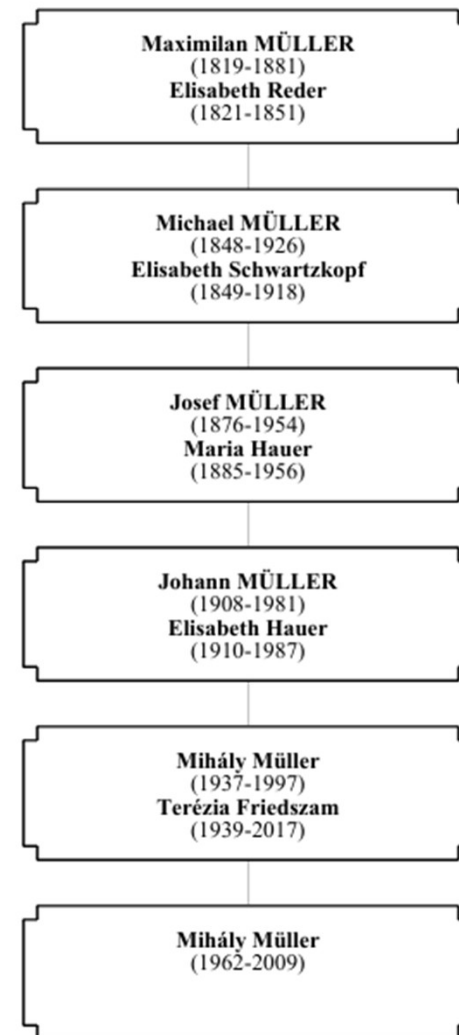
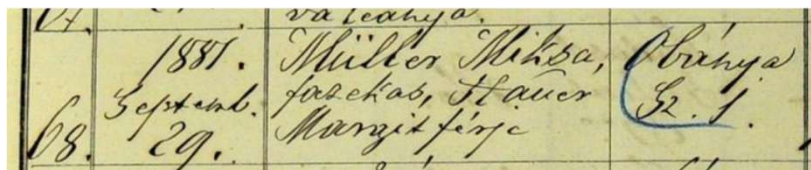
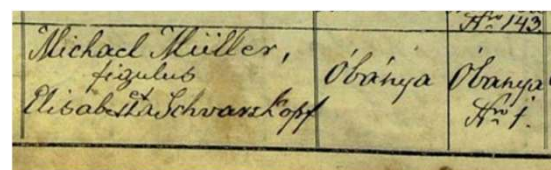
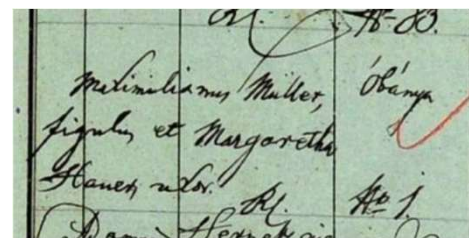

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

Müller Maximilan (1819-1881)

Friedsam
Hauer
Heim
Hergeth
Hoffmann
Müller
Pfaff
Preisendörfer
Schiffler
Ulrich
Wagnöder

Háznevek Óbánya 1. (4.) – Maxe

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

Pfaff Ferenc (Franz Pfaff) 1851-1913

Híres emberek

- Friedsam
- Hauer
- Heim
- Hergeth
- Hoffmann
- Müller
- Pfaff**
- Preisendörfer
- Schiffler
- Ulrich
- Wagnöder

MÁV főépítésze, egyetemi tanár
Pályaudvarok – pl. Győr, Miskolc,
Szeged, Pécs, Zágráb

Franz PFAFF
1851 Mohács
1913 Budapest

Josef PFAFF
1812 Mohács
1865 Mohács

Eva KISS

Ignaz PFAFF
1770
1843 Mohács

Elisabeth RAUSCHENBERGER
1794 Mecseknádasd

Peter PFAFF

Margaretha N

Josef RAUSCHENBERGER

Anna Maria IMHOF

Christof IMHOF

Maria Magdalena WAGNER

Friedrich IMHOF

Anna Maria GUNGL

Johann WAGNER

Maria KESSLER

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

Schiffler Ferenc (1898-1917)

Az első világháború veszteségi adatbázisa

- Friedsam
- Hauer
- Heim
- Hergeth
- Hoffmann
- Müller
- Pfaff
- Preisendörfer
- Schiffler**
- Ulrich
- Wagnöder

Világháborús emlékművek

Jelzet	HU MNL BaML XXXIII. 1.
Folyószám	2806
Elhalt neve	Schiffler Ferenc
Rendfokozat	népfelkelő
Alakulat	császári és királyi 52. gyalogezred
Honossága	magyar
Foglalkozás	napszámos
Életkor	† 18
Holtta nyilvántó hatóság	Belügyminisztérium
Holtta nyilvántó rendelet	44563/1918.
Anyja neve	Schiffler Margit
Apja neve	Schiffler Ádám
Dátumok	bejegyzés ideje - 1918.08.23. anyakönyv év - 1918 - 1918-01-01 - 1918-12-31
Elhalozás ideje	1917.07.17.

6015	Schiffler Adam	6028	18.11.1869 (Ób)		
oo	Schiffler Margaretha				
K:	01 Anna	6015	13.06.1870 (Ób)	05.02.1895 (Ób)	12.11.1952 (Ób)
	02 Franz		28.12.1896 (Ób)		01.04.1941 (Ób)
	03 Josef		24.12.1898 (Ób)		
	04 Katharina		12.03.1901 (Ób)	28.01.1932 (Ób)	12.09.1967 (Ób)
	05 Theresia		27.07.1904 (Ób)	28.01.1932 (Ób)	19.04.1976 (Pé)
	06 Peter		04.11.1906 (Ób)	17.11.1931 (Ób)	
	07 Maria		06.06.1909 (Ób)	16.01.1940	18.04.1968 (Ób)
			30.01.1913 (Ób)	16.05.1936 (Ób)	02.01.2003 (Ób)

MB: Die Eheleute sind miteinander 4. Grades verwandt; FB: Schiffler; EB: Bischof Franz Ulrich; Lebens: KB KB: 4. Grades verwandt

Képek forrása: Adatbázisok Online, Amrein-Amrein-Krasz-Auth

5. Kutatási eredmények, lehetőségek

Johann Wagneder (1712-1792) és Johann Wagneder (1758-1826)

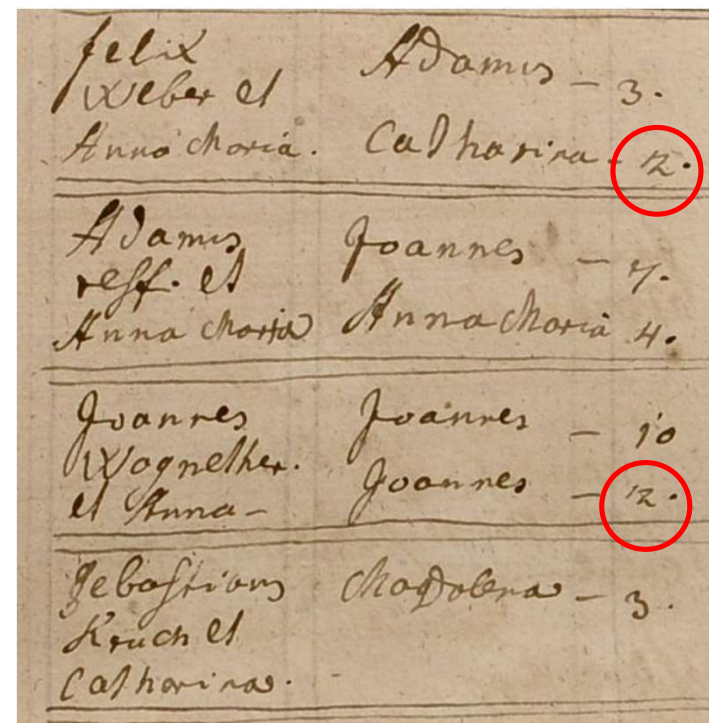
- Friedsam
- Hauer
- Heim
- Hergeth
- Hoffmann
- Müller
- Pfaff
- Preisendörfer
- Schiffler
- Ulrich
- Wagnöder

Lélekösszeírások

Mikor adnak segítséget?
Ha az anyakönyvek alapján kikövetkeztethető az életkor, de nincs pontos utalás a családi kapcsolatra

Az eredeti forrást érdemes ellenőrizni!

		Catharina	9
Felix	Weber	Adamus	3
Anna Maria		Catharina	2
Adamus	Reff	Joannes	7
Anna Maria		Anna Maria	4
Joannes	Wognether	Joannes	10
Anna		Joannes	12
Sebastianus	Kruch	Magdalena	3
Catharina			

Felhasznált források

- Hengl Ferdinand: Deutsche Kolonisten im Komitat Baranya /Ungarn 1688-1752, Schriesheim, 1985
- Hengl Ferdinand: Die deutschen Familien im Komitat Baranya-Branau, Ungarn in den kirchlichen Seelenlisten 1767-1768 : eine Quellenpublikation, Karlsruhe, 1990
- Amrein Ferenc, Amrein Ilona, Krasz-Auth Szilvia: A Baranya megyei katolikus települések Mecseknádasd és Óbánya családkönyve 1721-2007, Mecseknádasd-Baja, 2007
- Lang Ádám: Üveguták a Kelet-Mecsekben, Pécs, 2008
- Imre Mária: A mecseknádasdi és óbányai fazekasság, Budapest, 1982
- Krimm Stefan : Die mittelalterlichen und frühneuzeitlichen Glashütten im Spessart, Aschaffenburg, 1982
- Pécsi Egyházmegyei Levéltár, Online Archívum (e-archivum.pecsiegyhazmegye.hu)
 - Anyakönyvek, Historia Domus: PEL_III.080_Mecseknádasd, PEL_III.018_Bonyhád
 - Lélekösszeírás: PEL.I.1.c.19_Mecseknádasd
- Familysearch (familysearch.org)
 - Hungary, Catholic Church Records, 1636-1895
 - Germany, Baden, Archdiocese of Freiburg im Breisgau, Catholic Church Records, 1463-1931
 - Pennsylvania, County Marriages, 1775-1991
 - United States, Census, 1930
- Matricula Online (data.matricula-online.eu) – Anyakönyvek: Salla, Oberndorf
- Adatbázisok Online (adatbazisokonline.mnl.gov.hu)
 - Első világháborús kitüntetések
 - Katonai lajstromok gyűjteménye
 - Az első világháború veszteségi adatbázisa
 - 1828. évi országos összeírás
- Hungaricana (hungaricana.hu)
 - Térképek és Építészeti Tervek- OSZK, Baranya vármegye térképe [TK 244]
 - Urbaria et conscriptiones - HU MNL OL E 156 - a. - Fasc. 165. - No. 001
 - Urbaria et conscriptiones, HU MNL OL E 156 - a. - Fasc. 168. - No. 039 / e.
- Arcanum Térképek (maps.arcanum.com/hu/map/cadastral)
 - Habsburg Birodalom - Kataszteri térképek (XIX. század)
- Jeltelenül elföldelve, Breitenbach Lajos és társai bűnügye (jeltelenul.hu/breitenbach-lajos-es-tarsai-bunugye)
- Find a Grave (findagrave.com)

Köszönöm a megtisztelő figyelmet!